

Lars Therkildsens nytårstale 12. januar 2017

Velkommen til DANVA Nytårstaffel 2017

Det er godt at se så mange her i Vandhuset til den årligt tilbagevendende tradition, hvor vi begynder året med at se hvor vandsektoren var sidste år, og hvad vi kan forvente os i det nye år.

Jeg håber, at I alle er kommet godt ind i 2017. Året, der er gået, som også var DANVAs 90. år, hvilket vi fejrede på årsmødet, har på mange måder været både en udfordring men samtidig en berigelse for vandsektoren. Og for flere af DANVAs medlemmer har overgangen til 2017 betydet, at de nu er en del af en ny fusioneret struktur. Disse ændringer har affødt nye, kreative navne for de nu forenede selskaber; navne som blandt andre NOVAFOS, Klar, Fors, Samn.

Den danske vandsektor er inde i en historisk forvandling og en vigtig fase, hvor den for alvor kan vise, at den er afgørende for samfundets ve og vel. Den stadig mere effektive primære vandforvaltning, konsolideringer, grøn omstilling, en systematiseret teknologiudviklingsmodel og vandsektorens generelle understøttelse af væksten, har fået Finansministeriet til for alvor at regne vandforsyning for en vigtig spiller for samfundet. Det er historisk. Blandt andet det faktum er værd at skåle nytåret ind på.

Verdensklasse

De fleste danske sektorer taler om visioner i verdensklasse. Sådan er det indenfor medicinalindustrien, sundhedsvæsenet, undervisningsområdet, vandsektoren, sportsverdenen, og sådan er det selvfølgelig også med vand. DANVAs medlemmer arbejder hver dag benhårdt, men at vi er i den absolutte verdenselite, det tænker vi måske ikke over i dagligdagen.

For hvordan kan man se, man er blandt de bedste på kloden? En anerkendt metode er at lokalisere et delområde, hvor man er markedsledende, og så slå fast, at man der ligger nummer et. For eksempel kan vi konstatere indenfor eksport af vandteknologi, at Danmark er førende i verden i forhold til den samlede økonomi.

DANVA havde i sidste måned et telefon-topmøde med vores kolleger fra USA, Canada, Storbritannien og Australien om at definere vand i world class. Ud fra nationale niveauer skulle vi finde standarder, så vi globalt kan være med til at sammenligne på tværs og spille ind til bl.a. FN's bæredygtighedsmål.

At Danmark er med i dette fornemme selskab, er resultatet af de løsninger, metoder og modeller, som danske vandselskaber målrettet har styret efter og forfinet gennem generationer. For eksempel foreslog vi de fire store udenlandske foreninger, at smagen af vand kunne være en parameter for verdensklasse og forklarede, at vi i Danmark har vandsmagekonkurrencer. Der blev helt stille, hvorefter de udtrykte stor skepsis. Sådan noget kan man da ikke? Nej, det kan man ikke, når man tilsætter klor til sit drikkevand, der de fleste steder er baseret på overfladevand. Men smagen af vandet er netop helt central for danskerne, der værdsætter renheden og at det ikke har været gennem en renseproces. Det lyder som en utopisk drøm for andre.

Et andet sted, hvor vi er verdensførende i Danmark, er energiproduktion af spildevand. I Danmark bruger vand-sektoren langt mindre energi på at frembringe drikkevand og rense spildevand end andre EU-lande og USA. Og de førende danske renseanlæg producerer i dag langt mere energi, end de bruger. Det bliver nu bemærket internationalt. I den seneste rapport fra Det internationale Energi Agentur (IEA) bliver den danske vandsektor fremhævet som energieffektiv. World Energy Outlook 2016 nævner specielt Marselisborg Renseanlæg i Aarhus som eksemplet på, at spildevandsrensningen i fremtiden bliver energineutral. Det samme sker i øvrigt i Aalborg Vandkoncern og mange andre steder i DANVAs medlemskreds.

Vi er desuden verdensførende i at passe på vores ressource. Vi har vist det i mange år. De danske drikkevands-selskaber har et af verdens laveste vandtab, hvilket bekræftes af verdens førende eksperter indenfor området.

DANVAs medlemmer arbejder i hverdagen i verdensklasse. Det fortæller vi både i Finansministeriet og andre relevante steder. For danske vandløsninger bidrager til at gøre den danske vandsektor endnu billigere og bedre til gavn for familier og erhvervsliv i alle dele af landet. Samtidig understøtter vandselskaberne private samarbejdspartnere i eksport til et globalt marked med et kæmpe potentiale, hvilket gavner dansk vækst og bidrager til BNP.

Dansk vandforvaltning er i verdensklasse. Lad os bare være stolte af det, for det understøtter på en helt enestående måde Danmarks vækst, velfærd og velstand.

Vandsektorloven

Et af de helt store indsatsområder for DANVA i det forgangne år har naturligvis været revisionen af vandsektorloven, som trådte i kraft 1. marts 2016. Vi har kæmpet med at påvirke udmøntningen, og ubeskeden, som jeg er, må jeg sige, at vi har været dygtige og fået langt de vigtigste krav om ændringer igennem. Resultatet af DANVAs arbejde er en gevinst for medlemmerne i milliardklassen, hvilket understøtter argumentet om det nødvendige i at være medlem af DANVA.

Intet selskab kunne have opnået disse resultater alene.

Der er elementer, som vi ikke har fået igennem endnu, blandt andet spørgsmål om problemer med finansiering af klimaprojekter, men vi er positive og klør på.

Vi har desuden nu allerede indstillet fokus på den næste revision i 2021. Vi skal lokalisere de krav, som skal være gældende for DANVAs varetagelse af medlemmernes interesser i den forbindelse.

Forsyningsstrategi

Jeg har haft den fornøjelse flere gange at sidde overfor forsyningsministeren det seneste halve år og diskutere "Forsyning for fremtiden" - forsyningsstrategien, der er en del af den tidligere regerings vækstplan, der i virkeligheden også skulle realisere finansloven, men som nu er skudt til hjørne.

Ja, det er ikke helt enkelt det her. Men pyt med det. Det handler om, at forsyningssektorerne skal være mere effektive og levere billigere ydelser, så de teoretisk set kan være med til at skabe et større råderum for danskerne.

For DANVA har sagen været enkel. Vi har netop fået en ny vandsektorlov og McKinseys udregninger, der ligger til grund for forsyningsstrategien, er forkerte. Det har vi kunnet dokumenteret, blandt andet fordi en stor del af medlemmerne indberetter deres data til DANVA, så vi er ejere af viden, som danner grundlaget for vores interessevare-tagelse. Det er en kæmpe fordel at sidde overfor en minister og have de rigtige data, dem han ikke har adgang til, dem vi selv ejer. Derfor er det mit ønske, at alle DANVAs medlemmer ser betydningen i at være med i DANVA benchmarking og indrapportere til DANVA. Data er viden, data er vores redskab til indflydelse.

McKinsey havde udregnet et effektiviseringspotentiale for vandselskaberne på 1,9 milliarder kroner. Vi kunne skille deres udregninger ad og tilbagevise dem. Forsyningssekretariatet har nu regnet sig frem til, at der er et potentiale på 525 millioner kroner fra 2016 og frem. Det vil sige, at der, som DANVA har sagt hele tiden, vil være et direkte effektiviseringspotentiale på 100 millioner kroner efter 2020.

Det vigtige ved forsyningsstrategien er, at vand sammen med andre forsyninger, er rykket helt ind det politisk zenit, der hvor de betydningsfulde beslutninger tages og at DANVAs data er afgørende.

Finansministeriet

DANVA har fået nye venner i 2016. Finansministeriet. Vores nye venner der blev interesserede i os, da vi tilbageviste McKinseys tal og Regeringens helhedsplan blev skudt til hjørne. DANVA blev efterfølgende inviteret til møde i Finansministeriet, hvor vi fremlagde for dem, hvordan vandsektoren understøtter vækst, velfærd og velstand for Danmark med vandløsninger i verdensklasse. Smartere, grøn-ne løsninger. Vi er, som jeg nævnte i begyndelsen, allerede toppen af poppen. Den position må vi ikke give køb på. Vi præsenterede også, hvordan reguleringen kan gøres mere fleksibel, så man tager mere hensyn til helheder og flere elementer end kun det strikse økonomiske. Vi fik at vide, at man i Finansministeriet faktisk er begyndt at regne med værdien af forsyningers samfundsbidrag. Det er en bane, vi kender særdeles godt og kan spille med på.

Vi kunne på mødet overfor de mange folk fra Finansministertiet, som var til stede ved mødet, sandsynliggøre, hvor stor en værdiskabelse vandselskaberne understøtter det danske samfund med og at Vandvision 2025 vil give en værditilvækst til BNP på knap 10 milliarder kroner.

Sådan nogle tal kan vække selv den mest forbenede regnedreng i Finansministeriet. Samarbejdet udvikler sig og vi skal snart til møde igen om vandsektorens rolle med at understøtte vækst, velfærd og velstand i verdensklasse.

Drikkevand

Et af sidste års helt store samtaleemner i 2016 var Landbrugspakken. Den udviklede sig til et politisk drama. Pakken handler blandt andet om, at landbruget vil have lov til at gøde deres marker mere og at reguleringen af den udledning skal være mere målrettet, så der må gødes der, hvor jorden kan tåle det og mindre, der hvor den ikke kan. Men samlet set kan pakken, som DANVA ser det, få en negativ effekt på vandmiljøet og grundvandet. Ja, hvor meget den effekt bliver, det er så det, slagsmålet gik ud på og som kostede den tidligere miljøminister jobbet. Siden er der lavet yderligere analyser. DANVA er bekymret i forhold til dele af pak-

ken og har proteseret over, at de kompenserende tiltag, som landmændene kunne tage i brug, var frivillige. Det kan man ikke med myndighedsregulerende værktøjer. Det har EU-kommissionen så også slået fast, nu er der indført obligatoriske ordninger.

DANVA følger naturligvis sagen og er i dialog med landbruget om både beskyttelse af grundvandet mod nitrat og pesticider.

Spildevand

Som jeg nævnte tidligere, så går det rigtig stærkt i øjeblikket med udviklingen af nye, smarte løsninger på vores renseanlæg. Ressourcestyringssystemer og produktion af energi, det gør dem til lokomotiver for realiseringen af Vandvision 2025. Og da resultatet af løsningerne understøtter vækst, velfærd, velstand og de er i verdensklasse, så er det på en gang en og samme tid med til at sikre billigt vand til danskerne og værdifulde bidrag til samfundet. Denne danske måde at gøre det på er så også attraktiv for udlandet at købe.

Samarbejde med affald og varme

Med etableringen af Forsyningsministeriet, der lancerede forsyningsstrategien, er det samarbejde, DANVA har med foreningerne for varme og affald, mere relevant end nogensinde. Vi har derfor intensiveret arbejdet og har regelmæssige møder, ligesom vi går sammen om være i dialog med politikere og ministre om fællespolitiske emner.

Vi har f.eks. afholdt to formandsmøder med forsyningsministeren om forsyningsstrategien. Det hele er endt i, at vi i vand, varme og affald lovede ministeren at udarbejde og præsentere en forsyningsstrategi, som har visioner i stedet for kun et økonomisk rationaliseringssigte som ministeriets.

Regionalmøder

DANVAs regionalmøder i 2016 havde stor deltagelse og debatlyst. DANVA samlede medlemmerne i Aalborg, Viborg, Kolding, Ringsted og København til møder med stor aktualitet om McKinsey-rapporten, vandsektorlov og regionale emner.

Kort forud for DANVAs regionalmøder 12.- 14. september forlød det, at regeringens forsyningsstrategi ville blive offentliggjort 15. september. Det gjorde de velbesøgte møder endnu mere aktuelle.

Specielt anbefalingerne i forsyningsstrategien om mere professionelle eller måske snarere bestyrelser med mere specifikke kompetencer blev genstand for stor debat. DANVA har i den forbindelse igangsat en proces til udarbejdelse af et kodeks, som kan være retningsgivende for vandselskabernes ejere. Det kommer Carl-Emil mere ind på lige om lidt.

Medlemmerne tilkendegav afslutningsvis samstemmende, at den nuværende frekvens for regionalmøderne er passende med samlinger en gang om året.

Medlemsaktivitet

DANVA Årsmøde 2016 blev afholdt Frederiksberg, det var i maj... Vi fejrede i den forbindelse DANVAs 90 års fødselsdag med sceneshow og prisoverrækkelser under festmiddagen. Der var over 500 deltagere, der også overværede de mange debatter og indlæg, ligesom der var aktiviteter i parallelle sessioner.

Også Dansk Vandkonference i november havde over 500 deltagere og flere end 80 oplæg.

Herudover har der gennem året været et væld af kurser, arrangementer netværksmøder og så videre. Det er en stor tilfredsstillelse at opleve den store aktivitet og opbakning i foreningen.

Afslutning

Den danske vandsektor er inde i en historisk forvandling og en vigtig fase, hvor den for alvor kan vise, at den er afgørende for samfundets ve og vel.

Den stadig mere effektive primære vandforvaltning, konsolideringer, grøn omstilling, en systematiseret teknologiudviklingsmodel og vandsektorens generelle understøttelse af væksten er vandselskabernes dokumentation overfor danskerne.

Vi tager vores ansvar for vandet alvorligt.

Det gør vi også i 2017.

Godt nytår.